ALFONSUI DANIUI - 100

ALFONSAS DANYS

Gimė 1924 m. rugsėjo 16 d. Trumpiškiuose, Rokiškio rajone,

mirė 2014 m. birželio 28 d. Vilniuje.

https://www.wikiwand.com/lt/Alfonsas_Danys

BIOGRAFIJA

- ***Gimė ūkininkų šeimoje, kurioje augo septyni vaikai. Mokėsi Kauno ir Rokiškio gimnazijose. 1946–1947 m. studijavo Veterinarijos akademijoje, vėliau studijavo Vilniaus pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakultete.***
- ***1944–1946 m. mokytojavo Pakriaunių pradinėje mokykloje. 1946 m. išvyko į Kauną, studijavo. 1947 m. pradėjo dirbti Vilniaus konditerijos fabrike „Žibutė“. Dirbdamas 2 m. studijavo teisę, vėliau dirbo kitose įstaigose. 1953–1988 m. dirbo „LTSR Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žinių“ redaktoriaus pavaduotoju. Vėliau AT Prezidiumo vyriausiuoju redaktoriumi ir vertėju, kaip lituanistas tvarkė oficialius kanceliarinės lietuvių kalbos dokumentus.***

KŪRYBA

Tuo metu pradėjo rašyti smulkesnius kūrinius: humoreskas, feljetonus. Publikuojamus kūrinius pasirašydavo Banio slapyvardžiu. Nuo 1961 m. humoreskas skelbė „Šluota“ ir kiti įvairūs leidiniai. Paskelbė apie 250 kūrinių. 1982 m. „Pergalėje“ paskelbus satyrinio romano „Rūkytas kumpis“ fragmentus, dėl pašaipios tarybinės tikrovės vaizdavimo, susiaurėjo sąlygos skelbti net ir smulkesnius kūrinėlius.

KŪRYBA

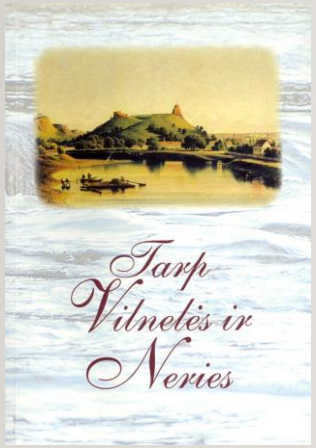

Alfonsas Danys išleido virš dvidešimt knygų: vienuolika romanų, aštuonios detektyvinės apysakos, du humoreskų rinkiniai. Kūrinių tematika – pokaris, pasaulėžiūros peripetijos, šiuolaikinio gyvenimo moralinės vertybės. Kūryba spausdinta almanache „Tarp Vilnelės ir Neries“ (2014).

Bendradarbiavo periodiniuose leidiniuose: „Kalba Vilnius“, „Komjaunimo tiesa“, „Laikas ir įvykiai“, „Lietuvos aidas“, „Lietuvos žinios“, „Moteris“, „Mūsų sodai“, „Nemunas“, „Pergalė“, „Valstiečių laikraštis“, „Šeima“, „Šluota“ ir kt.

ROMANAI:
KETURIŲ TĘSTINIŲ ROMANŲ SERIJA

SUTRYPTŲ VILČIŲ AIMANA (1998)

PIRMOJI KNYGŲ SERIJOS DALIS, KURIOJE GVILDENAMI PIRMOSIOS KOMUNISTINĖS IR VOKIEČIŲ OKUPACIJOS ĮVYKIAI. SUSIDŪRIMAS SU KOMUNISTINE IR NACISTINE IDEOLOGIJA, ŽYDŲ GENOCIDAS.

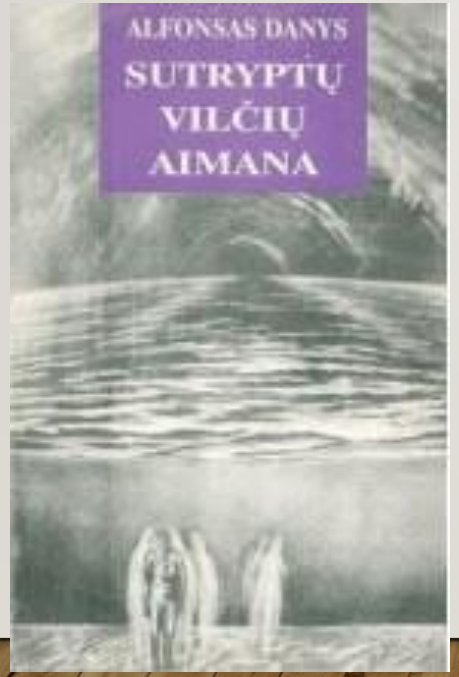

KRUVINA PUOTA (1997)

ROMANE VAIZDUOJAMI SUDĖTINGI KOVOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI, SOVIETINĖS OKUPACIJOS ŽIAURUMAS, TO METO KAIMO ŽMONIŲ TAUTIŠKUMO IR KOMUNIZMO VERTYBINIS SUPRATIMAS. RAŠYTOJĄ PARAŠYTI ŠĮ KŪRINĮ PASKATINO REALUS SUSIDŪRIMAS SU REZISTENCINĖS KOVOS DALYVIAIS PARTIZANAIS.

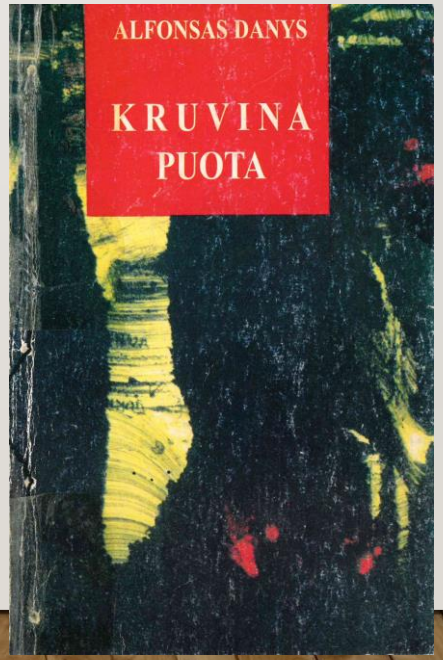

ROMANAI:
KETURIŲ TĘSTINIŲ ROMANŲ SERIJA

UŽKASTI AKMENYS (2003)

ROMANE ATSKLEIDŽIAMOS KLASTINGOS, PRIEVARTINĖS KOLŪKIŲ STEIGIMO PERIPETIJOS, KAIP ATIMAMA ŽEMĖ IR IŠDRASKOMI VIENKIEMIŲ ŪKIAI. TAČIAU SUKOLEKTYVINTOS ŽEMĖS RIBOŽENKLIŲ VIETOJE UŽKASAMI AKMENYS IŠLIEKA VILTIMI ATGAUTI LAISVĘ.

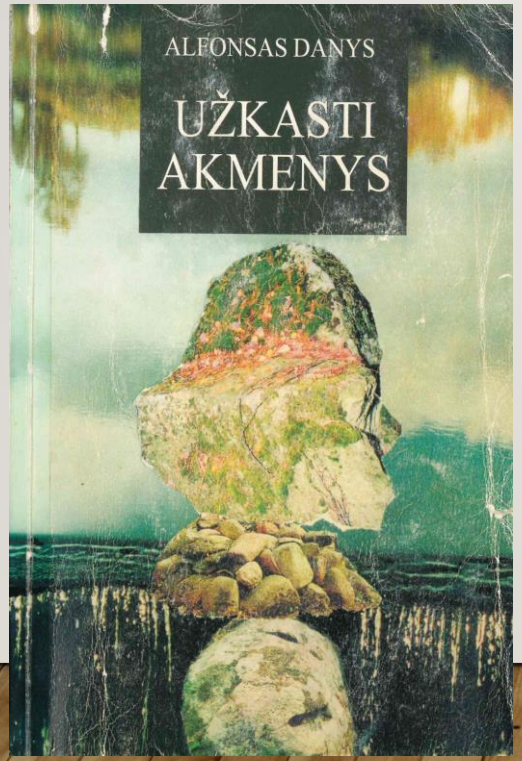

SKAUDŪS PRAEITIES SOPULIAI (2001)

PASKUTINĖ SERIJOS KNYGA VAIZDUOJA GYVENIMĄ PRAĖJUS KELERIEMS DEŠIMTMEČIAMS PO KARO. ROMANE ATSKLEIDŽIAMI PRAEITIES SKAUDULIAI, PALIEČIANTYS NE TIK VEIKĖJUS, BUVUSIUS SKIRTINGOSE BARIKADŲ PUSĖSE, BET IR UŽ TĖVŲ POLITINĘ PRAEITĮ KENČIANČIŲ VAIKŲ IR ARTIMŲJŲ SKAUDŪS LIKIMAI.

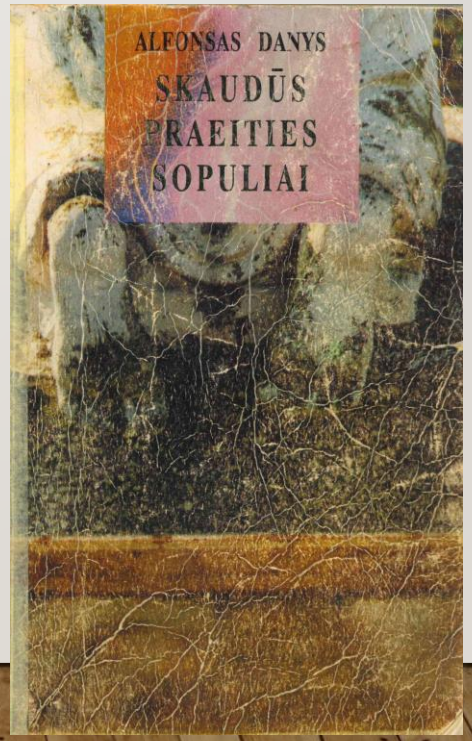

ROMANAI

KRUVINAS AKORDAS (1993)

PAINUS, INTRIGUOJANTIS DETEKTYVAS. NUSIKALTIMO VORATINKLIS, Į KURĮ PAKLIUVO VARGŠĖ MOTERIS, APRAIZGĘS VISĄ LIETUVĄ. TAČIAU POLICIJA, SUMANIAI IR IŠRADINGAI VEIKDAMA, SUGEBA IŠNARPLIOTI NUSIKALTIMO KAMUOLĮ.

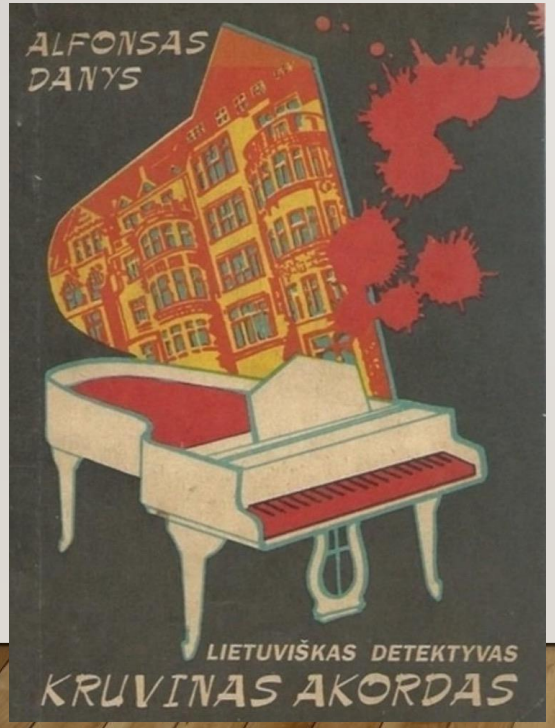

KELIONĖ Į NEBŪTĮ (1995)

BIOGRAFINE FORMA PARAŠYTAS ROMANAS GVILDENA LIETUVAI TRAGIŠKUS ĮVYKIUS, ĮTAIGIAI ATSKLEISDAMAS OKUPACINEI SANTVARKAI TARNAVUSIŲ PARTINIŲ DARBUOTOJŲ DVIVEIDIŠKUMĄ, LIETUVIŲ TAUTAI IR APSKRITAI ŽMONIŠKUMUI PADARYTAS NIEKŠYBES.

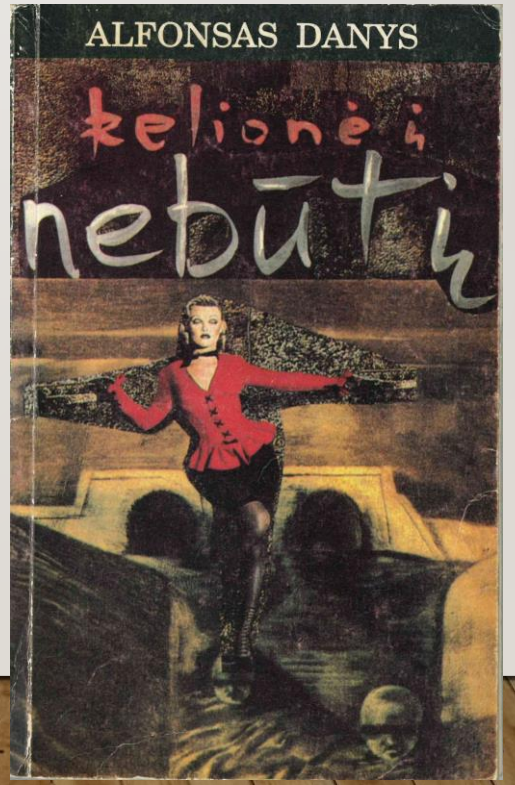

ROMANAI

ŽEMĖS TRAUKA (2004)

ROMANE GVILDENAMOS KADAISE IŠ SVETUR ATSIKĖLUSIŲ BAJORIŠKOS ŠEIMOS PALIKUONIŲ PASAULĖŽIŪRŲ PRIEŠINGYBĖS, VAIZDINGAI ATSKLEIDŽIAMI JŲ NEATSIEJAMI SAITAI SU ŽEMĖS, TAPUSIOS GIMTĄJA TĖVYNE, GYVENTOJŲ SIEKIAIS IR LŪKESČIAIS.

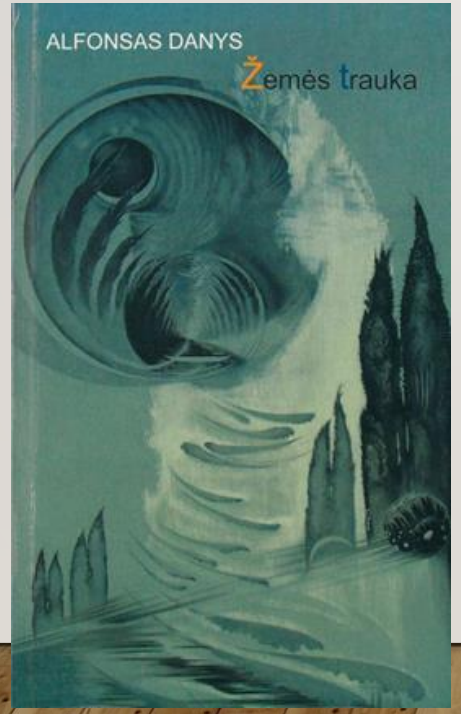

JUPITERIS ŽEMĖJE (2005)

ROMANAS, KURIAME IRONIŠKU ŽODŽIU, ŠARŽUOTAIS PAVEIKSLAIS ATSKLEIDŽIAMOS ŠIUOLAIKINĖS VALDININKIJOS UŽMAČIOS PER SAVO BENDRADARBIŲ GALVAS, SAISTANTIS SLAPTAIS MEILĖS RYŠIAIS, KOPTI KARJEROS LAIPTAIS.

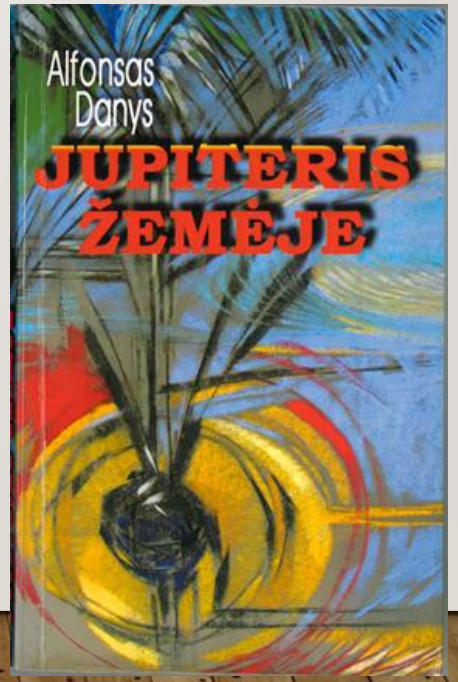

ROMANAI

RASOTI TAKAI (2006)

ŠIOJE KNYGOJE VEIKSMAS VYKSTA PRIEŠKARIO METAIS, KAI ŠALYJE BUVO BRANGINAMAS KIEKVIENAS ŽEMĖS LOPINĖLIS.

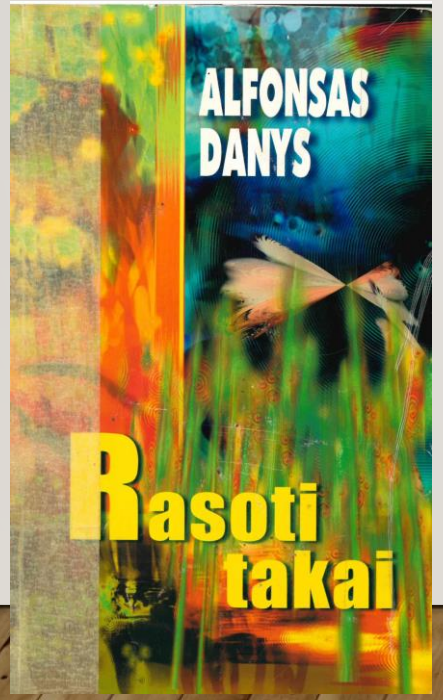

SALDAUS GYVENIMO KLAMPYNĖSE (2009)

ROMANE ĮTAIGIU ŽODŽIU VAIZDUOJAMI STUDIJAS PRADĖJUSIO JAUNUOLIO SAVARANKIŠKO GYVENIMO VINGIAI POKARIO SUNKMETYJE.

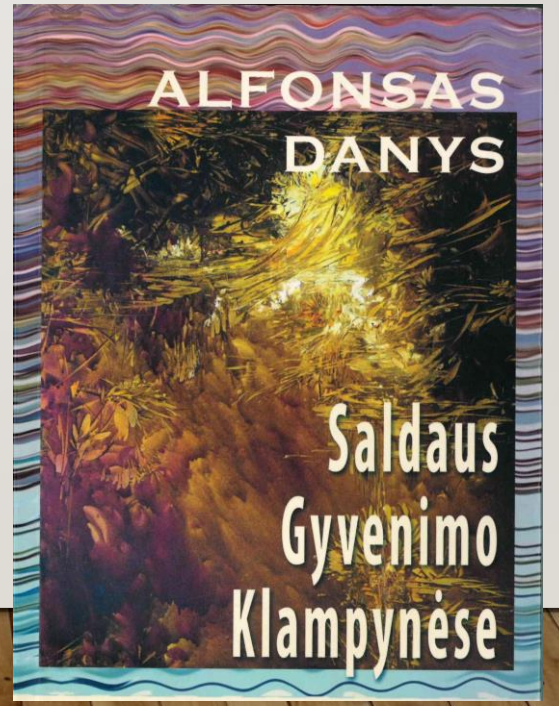

ROMANAI

BRYDĖ RYTMETYJE (2014)

ROMANE GVILDENAMI PIRMIEJI JAUNIMO SAVIRAIŠKOS ŽINGSNIAI, ATSKLEIDŽIAMOS PASTANGOS ĮTVIRTINTI SUGEBĖJIMUS PASIRINKTOJE SPECIALYBĖJE, ATSIRIBOTI NUO KOMUNISTINIO IDEOLOGIZAVIMO TARPUSAVIO BENDRAVIMO IR MEILĖS SANTYKIUOSE.

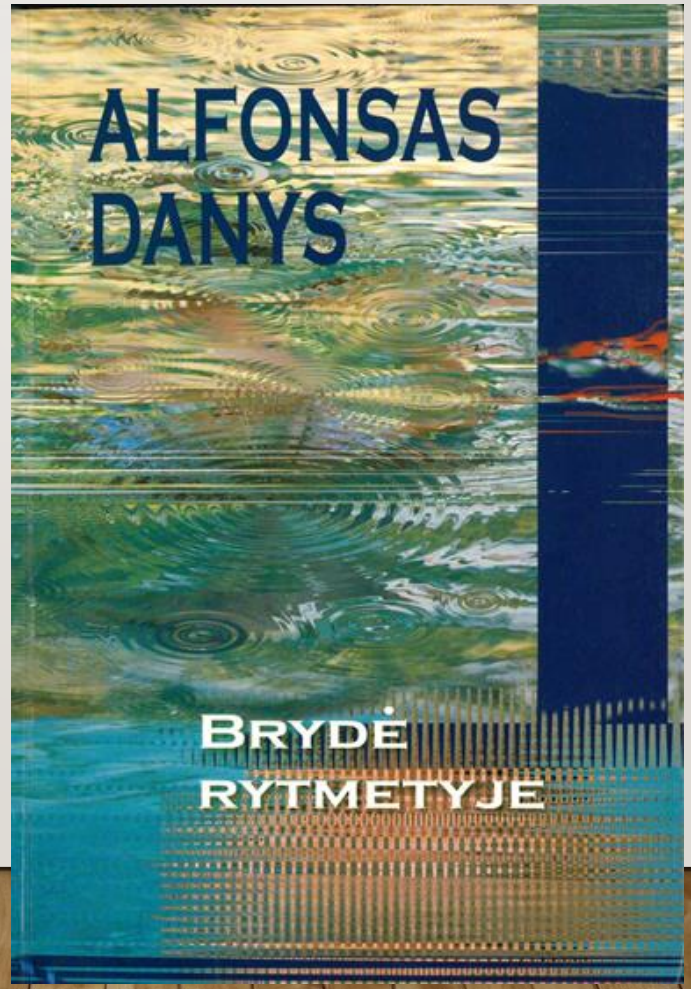

DETEKTYVINĖS APYSAKOS

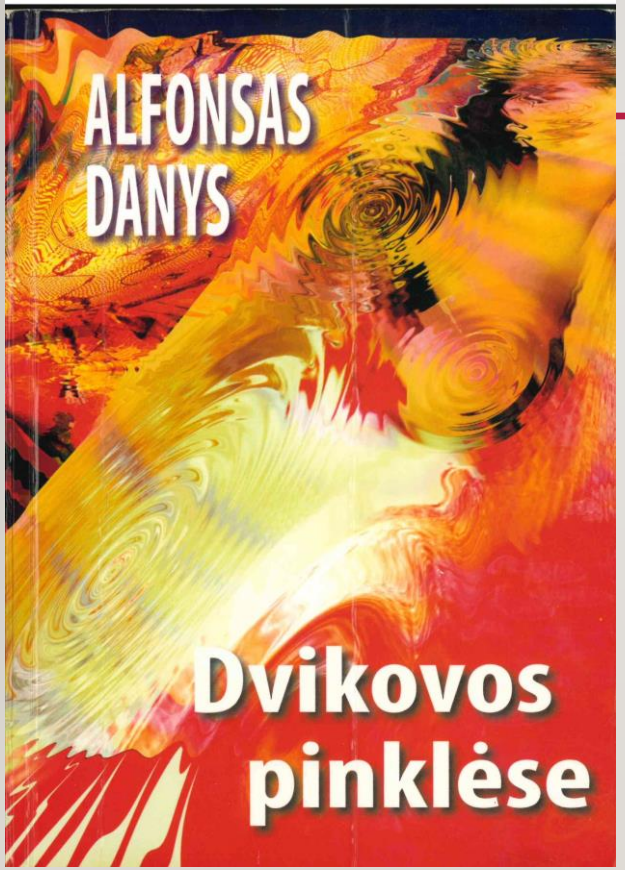

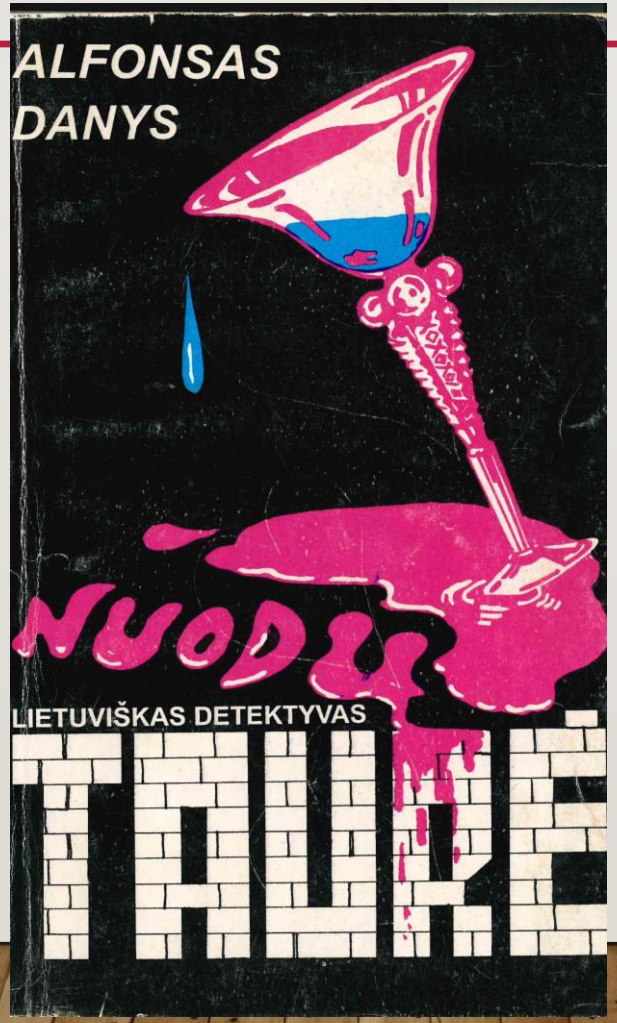

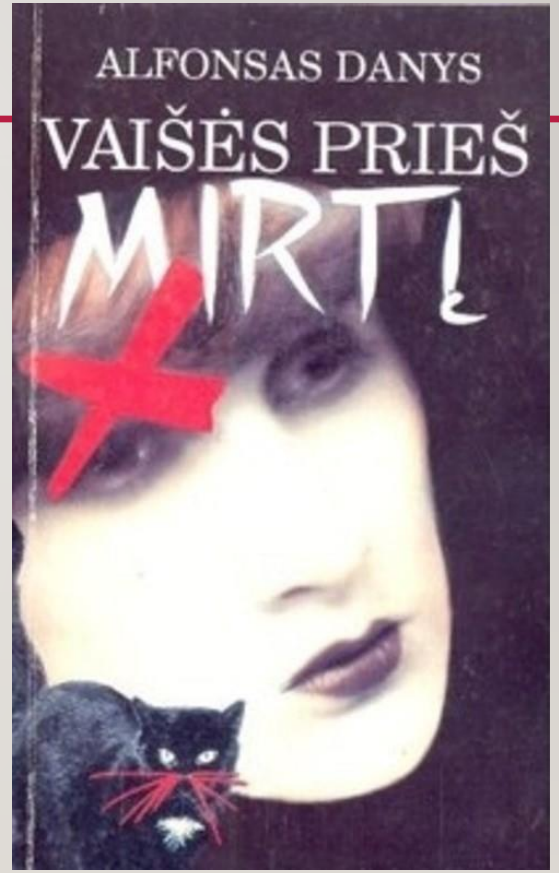

DETEKTYVINĖS APYSAKOS

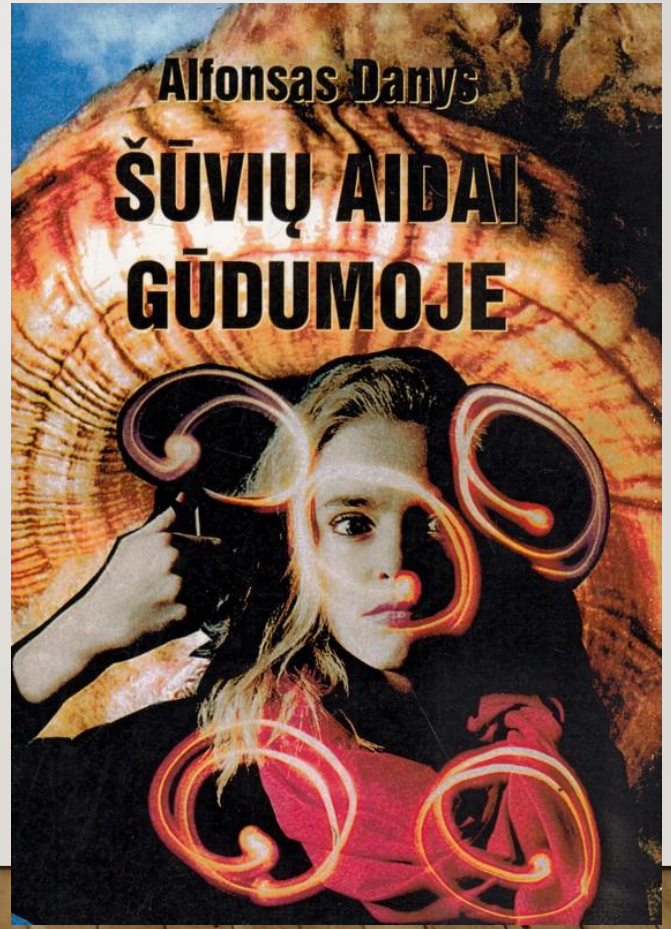

HUMORESKŲ RINKINIAI

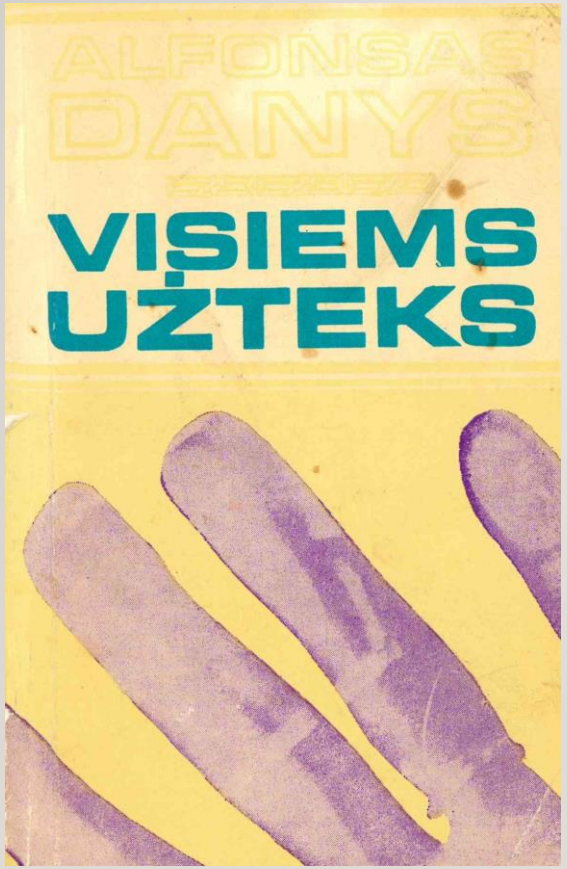

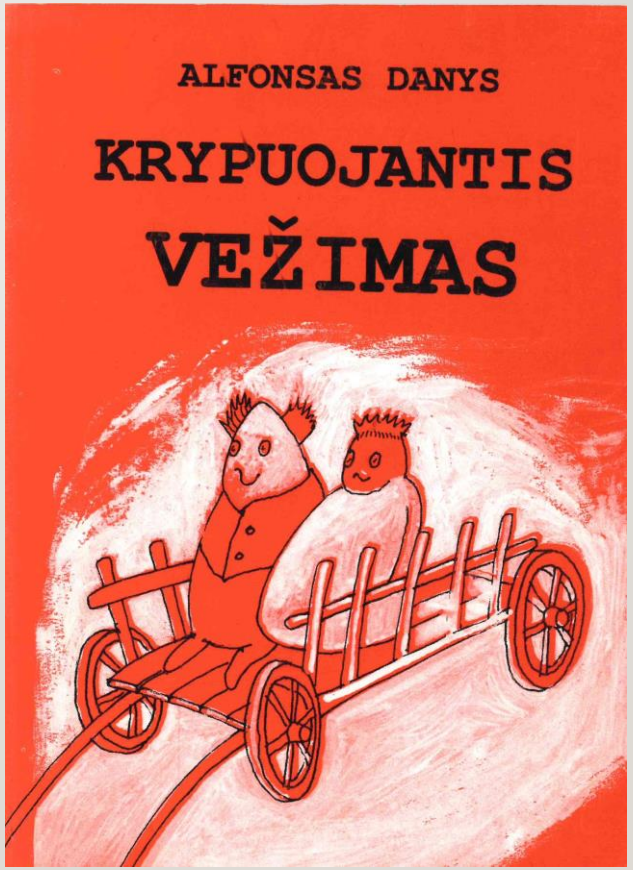

SATYRINIS ROMANAS

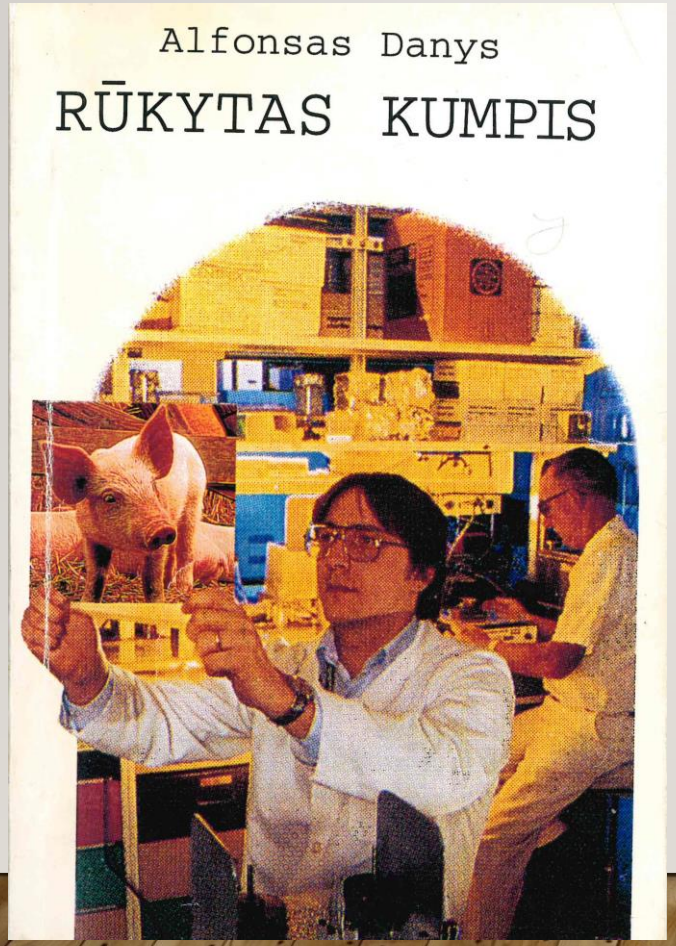

SATYRINĖ APYSAKA

ĮVERTINIMAS

Už romaną „Kelionė į nebūtį“ (1995) Alfonsui Daniui suteikta Lietuvos Šaulių sąjungos premija.

ATMINIMO ĮAMŽINIMAS

- *Trumpiškių kaime, Obelių seniūnijoje, Rokiškio rajone, gimtosios sodybos vietoje Alfonsas Danys 2000 m. pastatė kryžių „Danių giminei atminti“. 2014 m. rašytojo anūkas Žilvinas Danys Trumpiškių kaime pradėjo kurti lietuviškos mažosios architektūros parką, skirtą Alfonsui Daniui ir jo broliui gydytojui Jurgiui Daniui atminti. Remiantis etnografinėmis fotografijomis parke atkuriama XVIII–XIX a. mažoji architektūra, būdinga Šiaurės Rytų Aukštaitijai.*

ATMINIMO ĮAMŽINIMAS

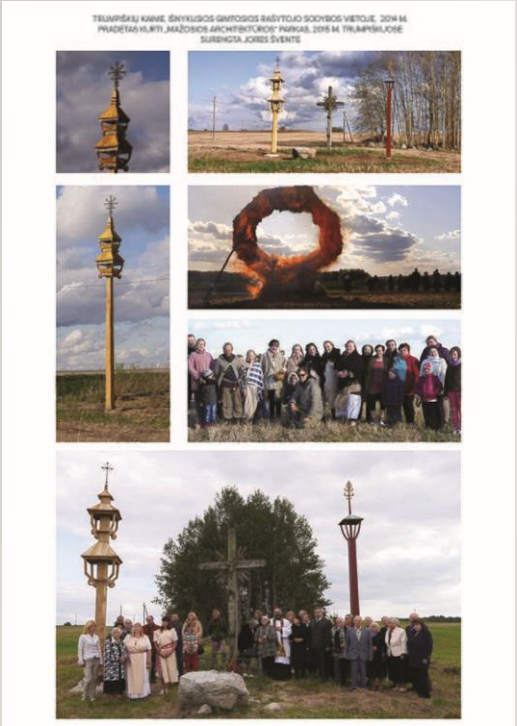

Skulptūrų parkas Trumpiškių kaime

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Trumpiskiu.jpg

LITERATŪRA APIE ALFONSĄ DANĮ

Danienė, Birutė. „Visi esame prie meno“: [pokalbis su B. Daniene ir jos vyru A. Daniu] / kalbėjosi Rimantas Jurgelionis // Rokiškio pragiedruliai. – 1999, birž. 15, p. 3.
Danys, Alfonsas (1924-2014). Alfonsas Danys: [autobiografija]. – Portr. // Mus jungia Rokiškio kraštas. – Vilnius: [Vilniaus rokiškėnų klubas „Pragiedruliai“], 2014-. – P. 96–97.
Danys, Alfonsas (1924-2014). Idėjos knygoms – iš „Respublikos“: [pokalbis su kraštiečiu rašytoju Alfonsu Daniu / kalbėjosi] Giedrė Milkevičiūtė. – Iliustr. // Julius/Brigita. – ISSN 2029-0349. – 2009, vas. 28 (Nr. 9), p. 6–7.
Danys, Alfonsas (1924-2014). Mieliausia mano knyga: [ištrauka iš romano „Rasoti takai“] / Alfonsas Danys // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2006, birž. 20, p. 6.
Danys, Alfonsas (1924-2014). Noriu būti prezidentas: (pirmoji kalba); Jeigu būčiau prezidentas: (antroji kalba); Asmenybių paradas / Alfonsas Danys. – Portr. // Tarp Vilnelės ir Neries. – Vilnius: Rotas, 2014. – P. 43–47.
Danys Alfonsas // Lietuvių literatūros enciklopedija. – Vilnius, 2001. – P. 105.
Danys Alfonsas // Rokiškėnai – knygų autoriai. D. 1. – Vilnius: Margi raštai, 2020-. – P. 84–86.
Danys Alfonsas // Vanagas V. Lietuvių rašytojų sąvadas. – Vilnius, 1996. – P. 364.
Danys Alfonsas // Vanagas V. Lietuvių rašytojų sąvadas. – Vilnius: Vaga, 1987. – P. 302.

LITERATŪRA APIE ALFONSĄ DANĮ

Dovanos Obelių bibliotekai [Alfonso Danio]. – "G.R." inform. // Gimtasis Rokiškis. – ISSN 1822-7740. – 2013, gruod. 19, p. 9.
Jubiliejus: [A. Danio 90-ųjų gimimo metinių minėjimas]: Vakar Šiandien Rytoj // Gimtasis Rokiškis. – ISSN 1822-7740. – 2014, rugs. 13, p. 1.
Malcienė, Leokadija. Kūrybingas kraštietis // Zarasų kraštas. – 1999, gruod. 24, p. 5.
Milkevičiūtė, Giedrė (1950-). Ar verta rašyti knygas tik sau? / Giedrė Milkevičiūtė. – Iliustr. // Respublika. – ISSN 1392-5873. – 2004, rugs. 18, priedas „Julius“, p. 6.
Milkevičiūtė, Giedrė (1950-). Danių dinastijos įkvėpimo šaltinis / Giedrė Milkevičiūtė. – Iliustr. // Respublika. – ISSN 1392-5873. – 2012, rugs. 15, p. 11.
Milkevičiūtė, Giedrė (1950-). Knygos – ištrauktos iš stalčiaus / Giedrė Milkevičiūtė. – Iliustr. // Respublika. – ISSN 1392-5873. – 2010, geg. 26, p. 12.
Milkevičiūtė, Giedrė. Niekada nemėgau savo darbo // Lietuvos žinios. – 1999, rugs. 16, p. 22.
Vilys, Vytautas (1951-). Kraštiečio prozininko Alfonso Danio atminimui: Nekrologas / Vytautas Vilys, Egidijus Vilimas, Aloyzas Jočys, Rimantas Velykis, Petras Blaževičius, Alicija Matiukienė. – Iliustr. // Gimtasis Rokiškis. – ISSN 1822-7740. – 2014, liep. 3, p. 11.

LITERATŪRA APIE ALFONSĄ DANĮ

Žeimantas, Vytautas (1944–). Alfonsas Danys: „Rasoti takai“ – mieliausia mano knyga / Vytautas Žeimantas. – Portr. – Rec. kn.: Rasoti takai // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2006, liep. 12, p. 4.

https://lt.wikipedia.org/wiki/Alfonsas_Danys

https://www.keliuociucentras.rvb.lt/lt/krasto-kureju-puslapis/danys-alfonsas

https://www.rokiskis.rvb.lt/uploads/IKELIAMI_DOKUMENTAI/Krastotyra/Krastieciai/D/DANYS_ALFONSAS.pdf